

Република Србија
ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ
Рев 621/06
15.06.2006. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд Србије у Београду, у већу састављеном од судија: Предрага Трифуновића, председника већа, Мирјане Грубић, Весне Поповић, Јасминке Станојевић и Николе Станојевића, чланова већа, у парници тужиоца АА, чији је пуномоћник АБ, адвокат, против тужене ББ, чији је пуномоћник БА, адвокат, ради поништаја споразума о деоби, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Окружног суда у Врању Гж. бр. 1126/05 од 22.06.2005. године, у седници одржаној 15.06.2006. године, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ ревизија, па се ПРЕИНАЧУЈУ пресуда Окружног суда у Врању Гж. бр. 1126/05 од 22.06.2005. године и пресуда Општинског суда у Сурдулици П. бр. 219/2002 од 17.09.2004. године, у ставу другом и ставу трећем изреке, те се поништава споразум о деоби сачињен пред Општинским судом у Сурдулици у поступку расправљања заоставштине у предмету О. бр. 48/2001 на рочишту одржаном 08.05.2001. године између тужиоца АА и сада покојне ПП, с тим што се обавезује тужена да тужиоцу на име трошкова парничног поступка плати 183.700,00 динара у року од 15 дана по пријему пресуде.

Образложење

Пресудом Општинског суда у Сурдулици П. бр. 219/2002 од 17.09.2004. године, ставом првим изреке раскинут је уговор о доживотном издржавању закључен пред Општинским судом у Сурдулици у предмету ЗР. бр. 98/2001 дана 19.09.2001. године између тужиоца АА, као примаоца издржавања и сада покојне ПП – даваоца издржавања услед смрти даваоца издржавања. Ставом другим изреке одбијен је део тужбеног захтева тужиоца АА против тужене ББ, којим је тражио да се поништи споразум о деоби сачињен пред Општинским судом у Сурдулици у поступку расправљања заоставштине у предмету О. бр. 48/2001 на рочишту одржаном 08.05.2001. године између тужиоца и сада покојне ПП, због мана воље на страни тужиоца, у року од 15 дана од дана пријема пресуде. Ставом трећим изреке обавезан је тужилац да на име трошкова парничног поступка туженој плати 30.600,00 динара у року од 15 дана од дана пријема пресуде.

Пресудом Окружног суда у Врању Гж. бр. 1126/05 од 22.06.2005. године одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда у ставу другом и ставу трећем изреке.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 386. ЗПП-а („Службени лист СФРЈ“, бр. 4/77, 36/77 ... „Службени лист СРЈ“, бр. 27/92, 31/93, са каснијим изменама и допунама), који се примењује на основу члана 491. став 4. ЗПП-а („Службени гласник РС“, бр. 125/2004) и нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 354. став 2. тачка 11. ЗПП-а, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиочев син ПП1 преминуо је 17.05.2000. године, његова заоставштина састојала се од породичне стамбене зграде (кућа, кућни плац и помоћни објекти) уписане у поседовном листу бр. аа део поседа 1/1 КО ВВ, катастарска парцела бр. вв, а његови законски наследници били су супруга ПП, отац – тужилац и сестра ГГ. У поступку расправљања заоставштине пред Општинским судом у Сурдулици О. бр. 48/2001 учесници су дали наследничке изјаве, па се сестра оставиоца прихватила свог наследног дела и одрекла у корист оца, док су се супруга и тужилац прихватили наслеђа које им по закону припада, предложивши суду да сачини споразум о деоби наслеђа. На записнику са рочишта одржаног у породичној стамбеној згради покојног ПП1, стручни сарадник Општинског суда у Сурдулици саставио је споразум о деоби између санаследника, на основу кога супрузи оставиоца ПП припада породична стамбена зграда изграђена на катастарској парцели вв1 уписана у поседовном листу бр. аа КО ВВ и 1/2 кућног плаца катастарске парцеле бр. вв, а оцу оставиоца АА помоћни објекат (летња кухиња) изграђена на катастарској парцели бр. вв и 1/2 кућног плаца те катастарске парцеле. Пошто је тужилац слеп на споразум је ставио отисак десног кажипрста. Дана 08.05.2001. године донето је решење О. бр. 48/2001 у чију изреку је унет и споразум о деоби наслеђа. Иначе, снаха тужиоца ПП умрла је 30.12.2001. године, а њена сестра – тужена оглашена је за јединог наследника решењем Општинског суда у Сурдулици О. бр. 35/2002 од 19.02.2002. године, између осталог и на непокретностима које су по спорном споразуму припале у својину ПП.

Сматрајући да је споразум о деоби сачињен у складу са одредбама Закона о ванпарничном поступку и па

Сматрајући да је споразум о деоби са имовином у складу са одредбама Закона о ванпарничном поступку и да на страни тужиоца није било мана воље, првостепени суд је одбио тужбени захтев, а другостепени суд је прихватио правно становиште Општинског суда.

На утврђено чињенично стање погрешно је примењено материјално право.

Чланом 122. став 3. Закона о ванпарничном поступку регулисано је да ће суд, ако у поступку за расправљање заоставштине наследници споразумно предложе деобу и начин деобе овај споразум унети у решење о наслеђивању. У односу на поступак деобе наслеђа примењују се одредбе члана 148. до 154. овог Закона, а услови и начин деобе заједничке имовине санаследника одређени су чланом 228. до 235. Закона о наслеђивању. Споразум заједничара суд је дужан да унесе у записник као судско поравнање, да им претходно предочи правну природу те врсте поравнања и укаже на његово правно дејство. Судско поравнање је, пак, диспозитивна радња странака предузета у циљу да се поступак оконча. С обзиром да се, на основу члана 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку, у ванпарничном поступку сходно примењују одредбе Закона о парничном поступку, суд мора да споразум странака о поравнању унесе у записник, а поравнање је закључено кад странке после прочитаног записника о поравнању потпишу записник (члан 322. став 1. и 2. Закона о парничном поступку). Дакле, суд у записник уноси садржину споразума странака, констатује да су се странке поравнале, потом, странке читају записник о поравнању у који се уноси констатација да је поравнање прочитано, а затим, странке записник потписују. Разлог за побијање одлуке садржане у поравнању и стављање судског поравнања ван снаге је и недостатак констатације у записнику да је поравнање прочитано.

У конкретном случају из садржине записника са рочишта од 08.05.2001. године евидентно је да нема констатације да су странке споразум о деоби прочитале, нити да је то, бар, учинио суд, јер је тужилац слеп тако да се основано наводи у ревизији да је имало места усвајању туженог захтева.

Поред тога, споразум о деоби, који је предмет спора, саставио је стручни сарадник Општинског суда у Сурдулици нашта није био овлашћен по члану 90. Закона о ванпарничном поступку. Овом законском одредбом одређено је да у поступку за расправљање заоставштине све изјаве и предлоге учесника, изузев изјава о одрицању од наслеђа, могу узимати на записник и стручни сарадници. Споразум о деоби наслеђа, који по правној природи представља судско поравнање са одређеним процесним и материјално-правним дејствима, свакако није ни изјава, а ни предлог учесника у ванпарничном поступку, тако да га може сачинити само судија, поготову што споразум о деоби суд уноси у записник у виду поравнања једино уколико није у супротности са принудним прописима, јавним поретком и правилима морала, што захтева додатну пажњу и процену.

На основу члана 395. став 2. ЗПП-а одлучено је као у изреци.

Одлука о трошковима парничног поступка донета је у смислу члана 166. став 2. ЗПП-а, а у вези члана 153. и члана 154. ЗПП-а, па су тужиоци признати нужни издаци који је имао за састав тужбе, два образложена поднеска, жалбе и ревизије, те заступања на рочиштима од стране пуномоћника-адвоката са приступом и паушалом по важећој Адвокатској тарифи, као и за плаћене таксе на тужбу, првостепену пресуду, жалбу, другостепену пресуду, ревизију и одлуку о ревизији.

Председник већа-судија

Предраг Трифуновић, с.р.

За тачност отправка

Управитељ писарнице,

Мирјана Војводић

ст